

40%
OF FINLAND'S
ENERGY
IS CONSUMED
IN BUILDINGS

**PROBLEM:
COLD COUNTRY**
Bulk of buildings
need major
renovations

THINGS ARE DONE WELL

"We know what we are doing,
we have been doing this for
decades"

"Compared to the rest of
Europe, Finland has a
good building stock"

"What is the problem,
we are building turbines
and switching to bioenergy"

BUT
THINGS COULD BE
DONE BETTER

THERE ARE
NEW
BUSINESS AND
TECHNOLOGY
OPPORTUNITIES!

UTILISING
HEAT LOSSES

SMART
ENERGY
MANAGEMENT

How can
we do
this?

And how
are we
going to
pay for this?

**INTEGRATED ENERGY
SERVICE COMPANY**

We know how
to help you!

Management

Finance

Advice

Technologies

But we are
facing some
barriers

Lack of
interest
in energy
efficiency

The knowledge
base has to
be improved

Long term policy
is needed

SOLUTIONS

BUSINESS ECOSYSTEMS are
starting to emerge

CITIES can play **ACTIVE ROLES** in
bringing actors together around
energy efficiency

ENERGY EFFICIENCY needs
to be more central in policy
making and implementation

#zeroenergy

VTT

SYKE

**SUOMEN
AKATEMIA**

ENERGIAPALVELUT RAKENNUSTEN ENERGIATEHOKKUUDEN EDISTÄJÄNÄ

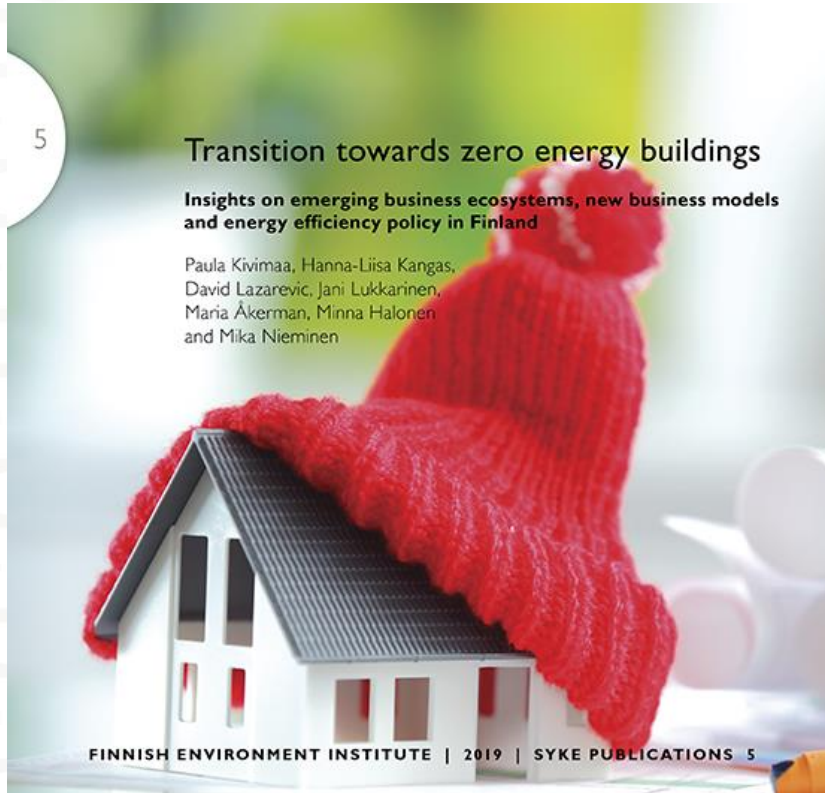

Suomen ympäristökeskus (SYKE)
Teknologian tutkimuskeskus (VTT)
Pikkuparlamentin kansalaisinfo, 23.1.2019

Paikallisen uusiutuvan energian ja energia- tehokkuuden liiketoimintaekosysteemin muutos - Parempia energiapalveluita kuluttajille (USE)

- Suomen Akatemian Uusi Energia –ohjelman rahoittama tutkimushanke, 2015-2018
- Teknologian tutkimuskeskus (VTT)
  - Miimu Airaksinen / Laura Sokka (projektin johtaja), Mika Nieminen, Maria Åkerman, Minna Halonen, Nina Wessberg, Kirsi Hyytinen, Johanna Kohl, Sampsa Ruutu
- Suomen ympäristökeskus (SYKE)
  - Paula Kivimaa (projektin johtaja), Hanna-Liisa Kangas, David Lazarevic, Jani Lukkarinen, Annukka Berg, Aino Taskinen, Anna Lemström
- Hankeen fokusalueet
  - Liiketoimintaekosysteemit rakennusten energiapalveluiden ympärillä
  - Alueellisten innovaatioekosysteemien kehittyminen
  - Murrosnäkökulma energiatehokkuuspolitiikkaan

Uusi loppuraportti: Systeminen muutos kohti nollaenergiarakennuksia

<https://helda.helsinki.fi/handle/10138/293607>

- Energiatehokkuus ensin: kohti tehokasta ja sopeutuvaa energiaterhokkuuspolitiikkaa
- Systemiseen muutokseen tähtäävät politiikat tärkeitä
- Energiaterhokkuuspolitiikan pitää tukea enemmän palveluinnovaatioita ja –kokeiluja
- Liiketoiminta- ja alueelliset ekosysteemit tarvitsevat parempaa koordinaatiota
- Kuntien ja kaupunkien tulee aktiivisemmin toimia välittäjinä matalaenergiarakentamisen edistämiseksi

USE-hankkeen tietoiskut

- Rakennukset osana energiajärjestelmää (Maria Åkerman)
- Energiapalveluyritysten ekosysteemit (Jani Lukkarinen & David Lazarevic)
- Kuntien rooli energiajärjestelmän muutoksessa (Mika Nieminen)
- Rakennusten energiatehokkuuspolitiikka (Hanna-Liisa Kangas & Paula Kivimaa)

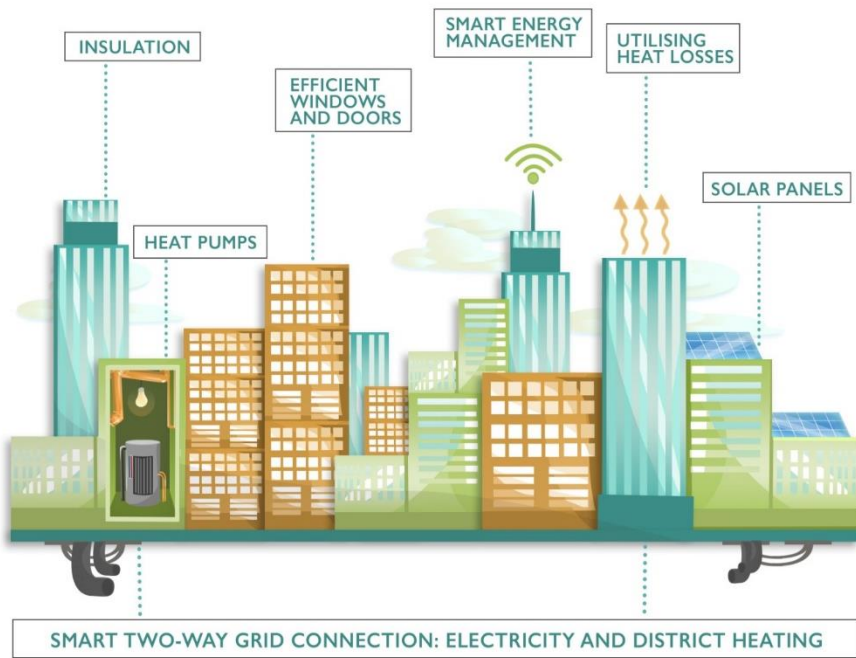
Rakennukset osana energiajärjestelmää

Maria Åkerman

VTT 23.1.2019

Tavoitteena saada kiinteistöt vuorovaikutteiseksi osaksi energiantuotantojärjestelmää

HAASTE

Rakennukset tuottavat n. 40% kotitalouksien kasvihuonekaasupäästöistä

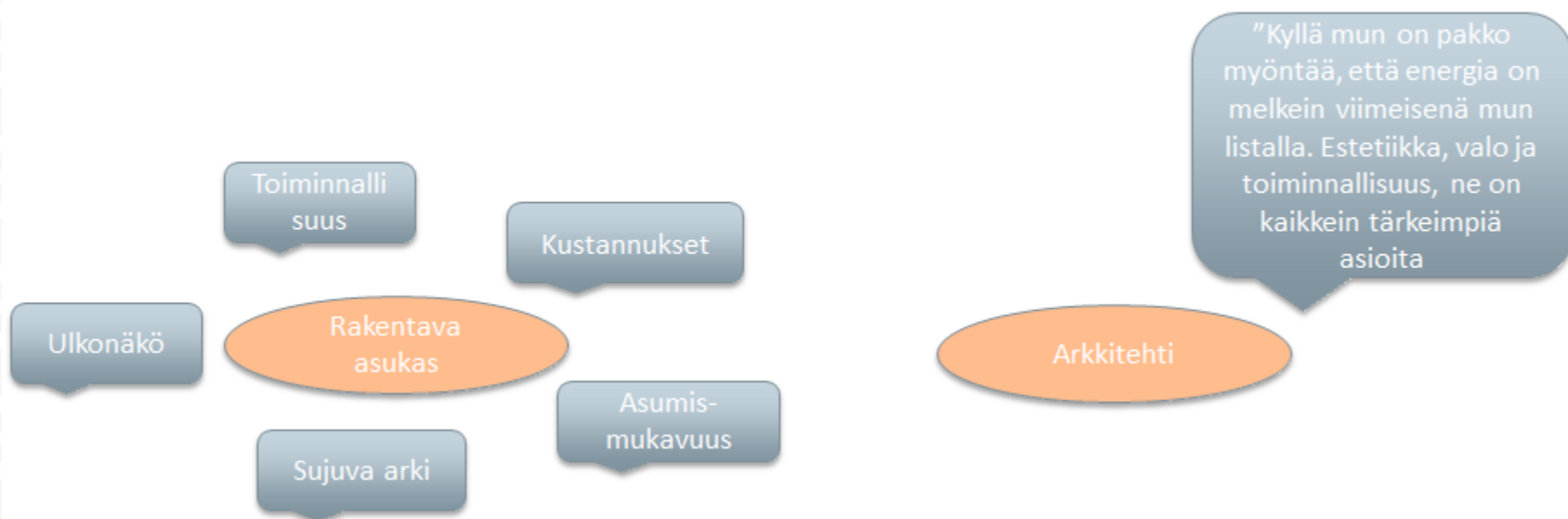
MAHDOLLISUUS

Älykkäiden energiatekniologioiden ansiosta rakennuksista tulee tärkeä osa energiajärjestelmiä energian tuotannon, varastoinnin ja kysyntäjoustop tarjoajina.

KOHTI UUTTA

Tarvitaan kuluttajia, jotka ovat **motivoituneita** ja **kyvykkäitä** ottamaan uusia energiatekniologioita ja palveluja käyttöön.

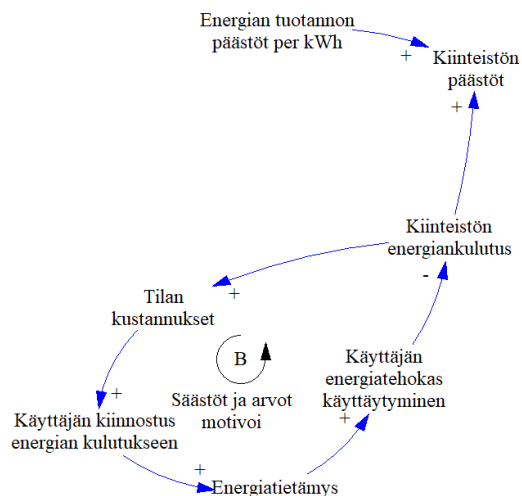
Millä toimilla kiinteistöjen omistajia ja asukkaita motivoidaan rakennusvaiheessa investoimaan energiatehokkuuteen ja osallistumaan aktiivisesti energiantuotantoon?

Säästöt ja arvot motivoivat

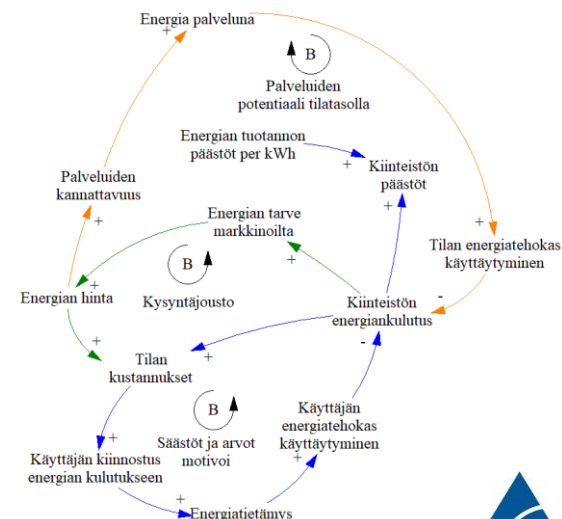

Kuinka suuri vaikutus energian kulutuksella tosiasiasa on tilan kokonaiskustannuksiin?

Energiatehokkuusinvestointien pitkän aikavälin hyödyt eivät näy kunnolla rakennuttamisen kustannuslaskelmissa.

Pelkkä motivaatio käyttäytymisen muutokseen ei riitä, jos asiantuntijoilta ei saa tukea energiatehokkuusratkaisujen toteuttamiseen.

Energiatehokkuus voi hoitua myös älykkäiden energiapalveluiden avulla.

Energiapalveluyritysten ekosysteemit

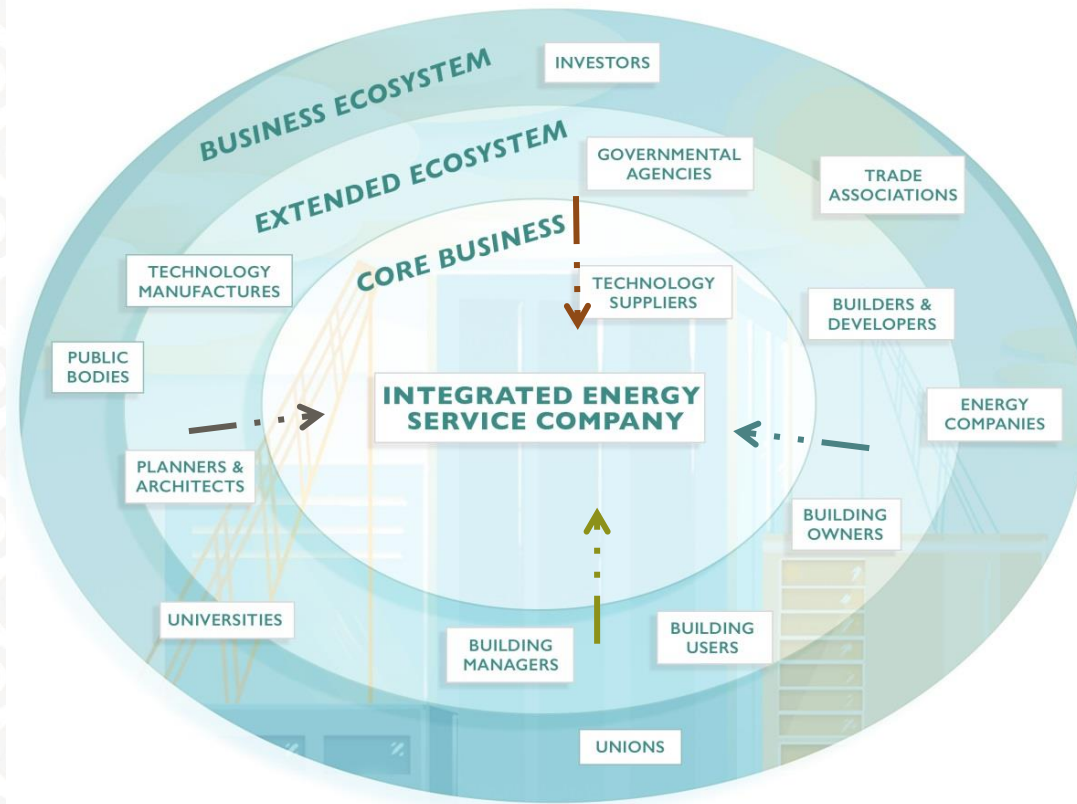

Jani Lukkarinen & David Lazarevic

Suomen ympäristökeskus SYKE

23.1.2019

Energiapalveluyritysten ekosysteemit

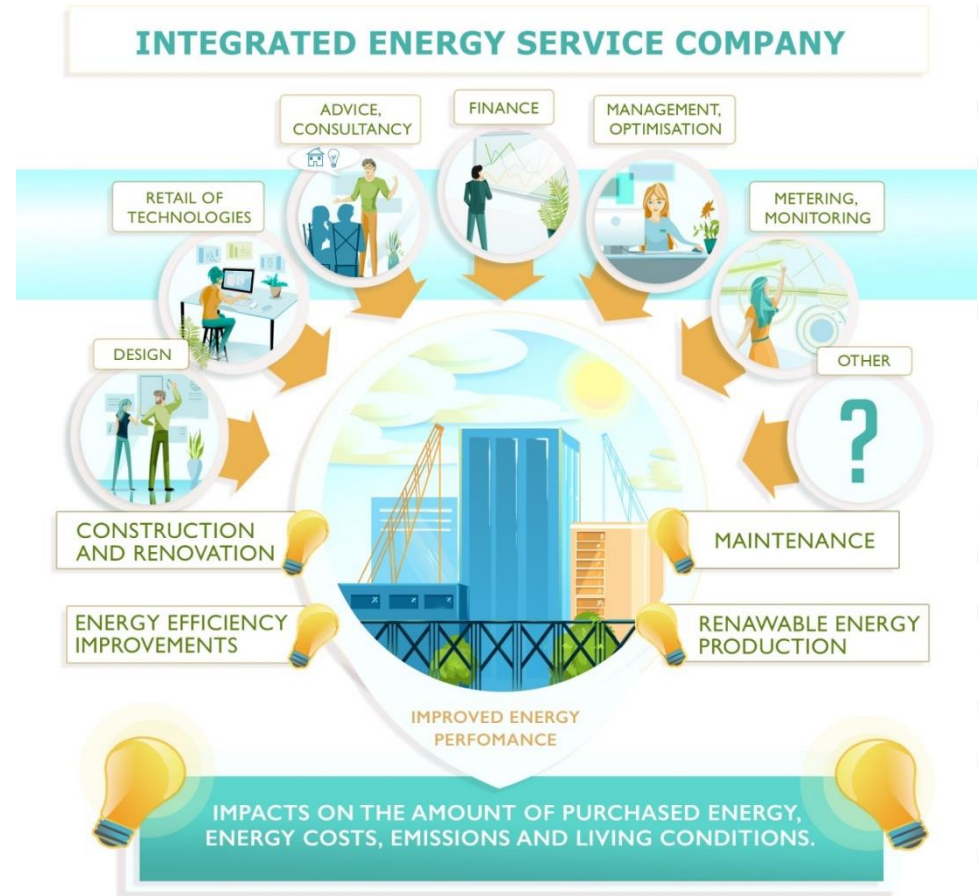
Neljä tulokulmaa energiapalveluihin:

- **Teknologiakehitys**
- **Kiinteistöhuolto**
- **Energiahallinta (& mikrotuotanto)**
- **Rakennuskonsultointi**

Energiapalveluyritysten ekosysteemit

Neljä roolia ekosysteemin rakentamisessa:

- Ratkaisujen kokoaminen ja integrointi
- Asiakkaiden hyödyn määrittely ja todentaminen
- Lisäarvon tuottaminen laajemmalle joukolla
- Murrosnäkökulman vieminen käytäntöön

Ekosysteemitulokulman ja palveluintegraation hyödyt käytännössä

Yritykset: Ekosysteeminä toimiminen tukee erikoistumista ja tuo asiakkaan lähemmäs

Kuluttajat: monipuolisempaa tietoa, palvelua ja rahoitusmalleja, mutta markkina on vielä kehittymässä

Julkiset toimijat: Mahdollisuus budjettisäästöihin ja parempaan kilpailuttamiseen

Kuntien rooli energiajärjestelmän muutoksessa

Mika Nieminen

VTT 23.1.2019

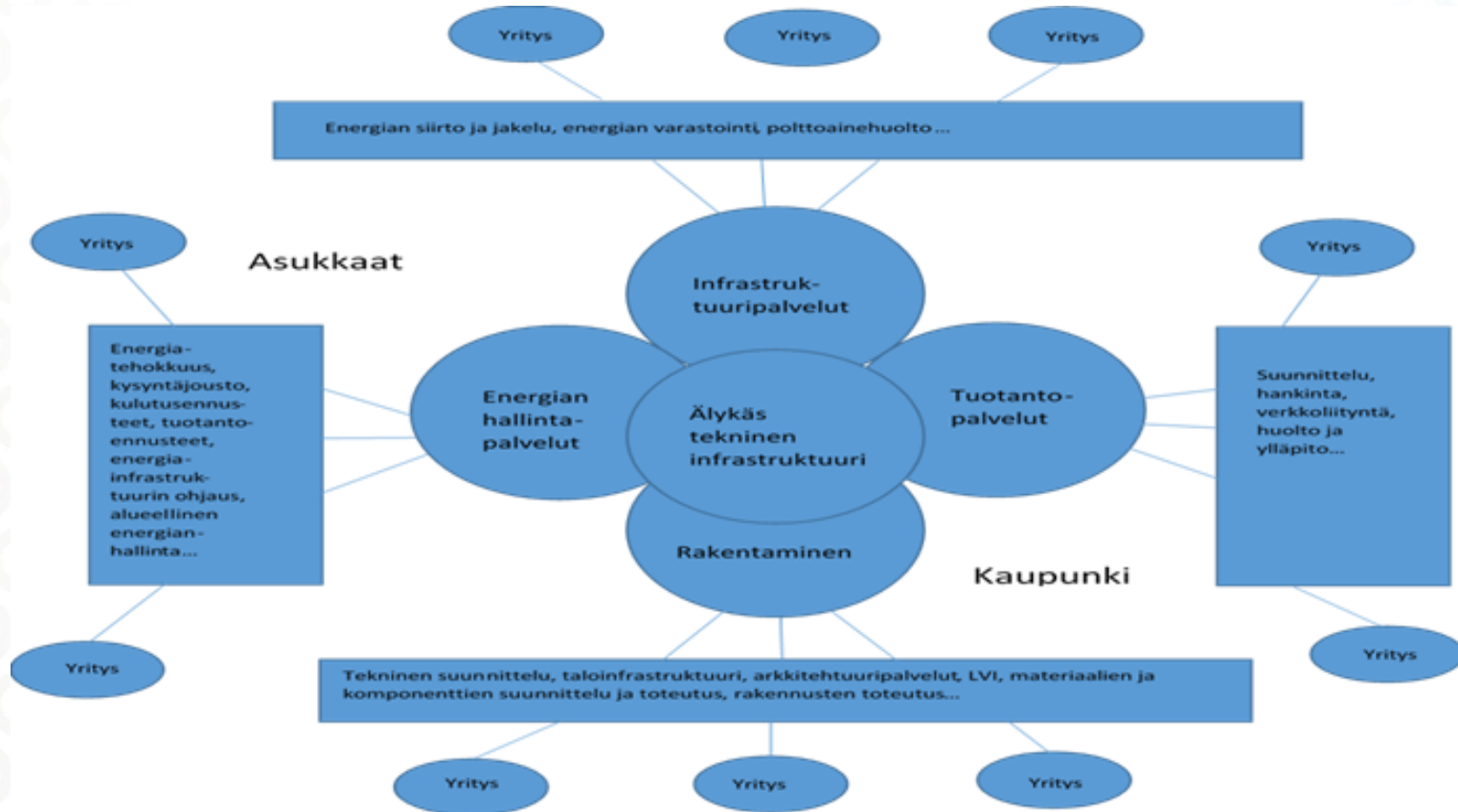
Uusien energiaratkaisujen kokeilut tärkeitä, mutta:

Energiajärjestelmässä tällä hetkellä paljon kokeiluita ja pilotteja, kehitetään uutta teknologiaa ja on uusia toimijoita. Uudet ideat ja toimijat eivät kuitenkaan näytä löytävän toisiaan ja laajempia liiketoimintaekosysteemejä ei synny. Miksi?

”Kyl se (...) liittyy siihen ekosysteemin omistajuuteen, siihen veturin puutteeseen ja siihen tavallaan, samankaltasen lisäarvon puutteeseen. Eli et kaikil toimijoilla on hyötyä täst ekosysteemist, mut ne hyödyt on erilaisia.” (Energia-asiantuntija, kehitysyhtiö 1)

Laaja koko energiajärjestelmää koskeva muutos edellyttää paitsi uuden teknologian soveltamista, myös esim. uusien toimintamallien ja vuorovaikutussuhteiden rakentamista, sekä toimijakentän muutosta

Tarvitaan "orkestraattori"

- Tarvitaan laajemman kehittämisintressin omaava toimija "orkestroimaan" kehittämistä:
  - luo alustavan vision,
  - houkuttelee ja tuo eri toimijat yhteen,
  - on vastuussa yhteisestä toimintasuunnitelmasta ja
  - ohjaa kokonaisuutta
- Yritysten näkökulmasta tarvitaan erilaisia win-win tilanteita sekä näkymä liiketoiminnallisesta hyödystä: eivät välttämättä katso kuitenkaan kokonaisuuden etua

Julkisen sektorin ja politiikan rooli merkittävä

- Julkisen sektorin ja politiikan rooli korostuu kokonaisuuden rakentajana ja eteenpäin viejänä.
- Tämä edellyttää kuitenkin:
  - Visionäärisyyttä ja rohkeutta viedä asioita eteenpäin
  - Pitkäjänteisyyttä ja riskinotto kykyä esim. tilanteessa, jossa resurssit tiukalla ja uudet ratkaisut vaativat investointeja

Rakennusten energiatehokkuus- politiikka

USE-hankkeen tutkimustuloksia

Hanna-Liisa Kangas ja Paula Kivimaa

Suomen ympäristökeskus

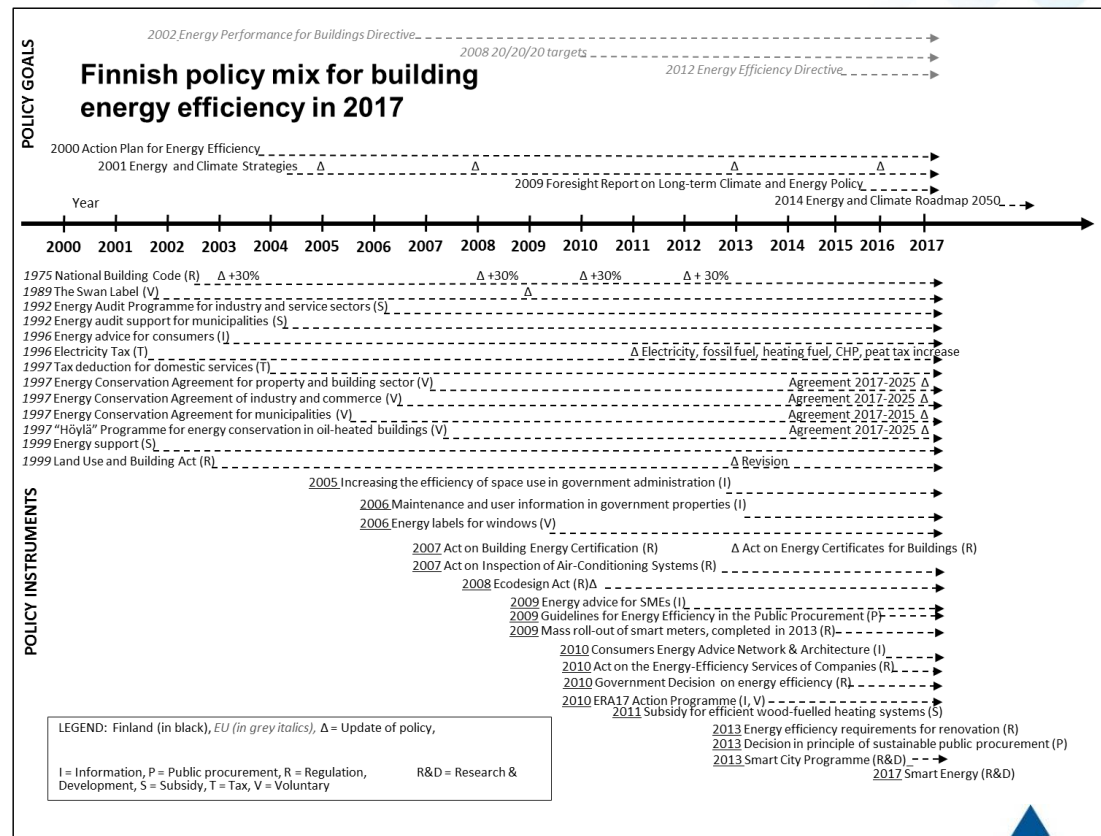
23.1.2019

Suomen energiatehokkuuspolitiikan kehitys

- Suomen energiatehokkuuspolitiikka kehittynyt v. 2000 lähtien – edistää entistä paremmin *murrosta kohti vähähiilistä rakennuskantaa*

- Erityisesti uuden rakennuskannan osalta
- EU:n energiatehokkuuspolitiikka vaikuttanut positiivisesti
- Toisaalta poistettu lähes kaikki tuet ja tätä kautta energiatehokkuuden rooli energiapolitiikassa on kaventunut

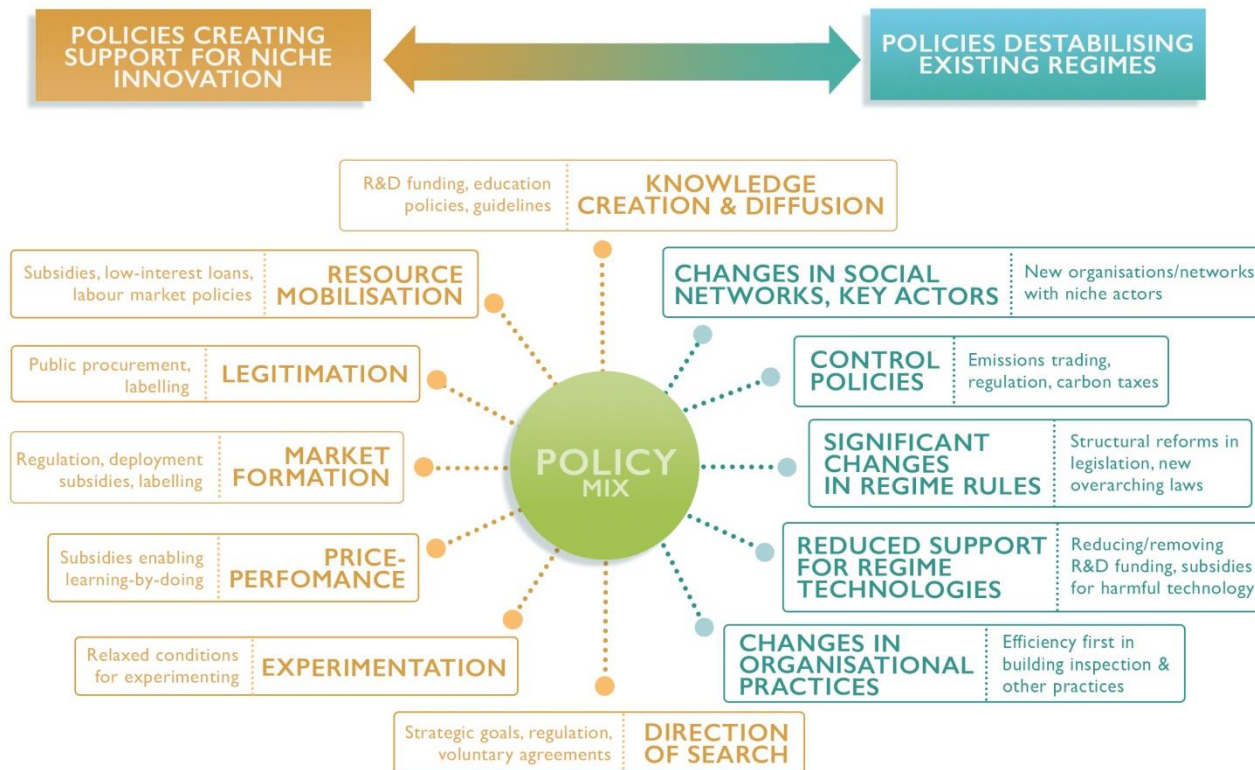

Energiatehokkuuspolitiikan haasteita

- Energiapolitiikka ja julkinen keskustelu keskittyy lähinnä tuotantoon – energiatehokkuuspolitiikka jää jalkoihin
  - ”Tuulivoima, ydinvoima ja bioenergia” –keskustelu dominoi
  - Rakennusten energiaremontointi ja automaatio tarjoavat paljon mahdollisuuksia päästöjen vähentämiseen, työllisyyteen, palveluinnovaatioihin ja vientiin → tulisi nostaa tuotantoon keskittyvän politiikan tasolle
- Nykyinen rakennuskanta tulisi ottaa voimakkaammin mukaan energiatehokkuuden ohjaukseen
  - Suurin potentiaali päästövähennyksiin
- Innovaatiopolitiikka on keskittynyt teknologiaan, palvelut vähemmällä huomiolla
  - Haasteet ovat usein tiedon puutteessa oikeiden teknologioiden valinnassa ja tähän tarvitaan palveluinnovaatioita

Energiatehokkuuspolitiikkaa tulisi tarkastella hallinnonalat ylittävänä kokonaisuutena

- Poliittika-aukkoja (innovaatioiden edistäminen): energiatodistusten toimeenpano, tuotekehityksen tuki, koulutus, rahoitus
- Systemistä muutosta potentiaalisesti tukevia keinoja on, mutta niiden toimeenpanopuutteet heikentävät vaikutusta

Energiapalveluyritysten näkökulma

Politiikassa paljon hyvää, mutta myös

- Osaamisen puutteita rakennusvalvonnassa, joten määräyksiä ei välttämättä noudateta
- Energiatehokkuusmääräysten laiminlyömisestä ei tule sanktioita
- Poliittikkakeinot saattavat ohjata tiettyjen teknologioiden käyttöön, jolloin kokonaisvaltaiset älykkäät ratkaisut jäävät sen ulkopuolelle

Energiapalveluyritykset pitivät alan koulutuspolitiikkaa puutteellisena

- Esim. arkkitehdit ja suunnittelijat, rakentajat, rakennusvalvonta, isännöitsijät, virkamiehet

Energiapalveluyritykset eivät ole mukana energiaterhokkuuspolitiikkaa valmistelemissa työryhmissä

- Tuore näkemys ”kentältä” ei välity päätöksentekoon

Paneelikeskustelu

PJ: Eva Heiskanen

Panelistit:

Anders Adlerkreutz (RKP)

Satu Hassi (Vihreät)

Harri Jaskari (Kokoomus)

Hanna Kosonen (Keskusta)

Ville Skinnari (SDP)

40%
OF FINLAND'S
ENERGY
IS CONSUMED
IN BUILDINGS

**PROBLEM:
COLD COUNTRY**

Bulk of buildings
need major
renovations

THINGS ARE DONE WELL

"We know what we are doing,
we have been doing this for
decades"

"Compared to the rest of
Europe, Finland has a
good building stock"

"What is the problem,
we are building turbines
and switching to bioenergy"

**BUT
THINGS COULD BE
DONE BETTER**

UTILISING
HEAT LOSSES

SMART
ENERGY
MANAGEMENT

How can
we do
this?

And how
are we
going to
pay for this?

**THERE ARE
NEW
BUSINESS AND
TECHNOLOGY
OPPORTUNITIES!**

**INTEGRATED ENERGY
SERVICE COMPANY**

We know how
to help you!

Management

Finance

Advice

Technologies

But we are
facing some
barriers

Lack of
interest
in energy
efficiency

The knowledge
base has to
be improved

Long term policy
is needed

SOLUTIONS

BUSINESS ECOSYSTEMS are
starting to emerge

CITIES can play **ACTIVE ROLES** in
bringing actors together around
energy efficiency

ENERGY EFFICIENCY needs
to be more central in policy
making and implementation

#zeroenergy

VTT

SYKE

**SUOMEN
AKATEMIA**